

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA FUNKCJI TURYSTYCZNO – WYPOCZYNKOWEJ W MIEJSCOWOŚCI STEGNA

Pracownia Studiów Architektonicznych i Planowania Przestrzennego

ul. Królewiecka 93/2; pracownia: ul. Wieżowa 12/3; 82 - 300 Elbląg. NIP 578 - 104 - 59 - 38; tel. (55) 649 - 62 - 20; Fax (55) 649 - 62 - 20; e-mail: pracownia.ata@wp.pl

Elbląg, 2016 r.

1. WSTĘP.....	2
1.1. PODSTAWA PRAWNA.....	2
2. GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	3
3. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	4
4. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	4
5. POTENCJALNE ZMIANY PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU.....	8
6. OCENA W PRZYPADKU REALIZACJI PLANU.....	8
7. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	9
8. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	10
9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	11
10. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU.....	13
11. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	13
12. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO.....	17
13. INFORMACJE DOTYCZĄCE UZGODNIEŃ RDOŚ W GDAŃSKU.....	18
14. PODSUMOWANIE.....	21
15. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	23
16. WYKAZ MATERIAŁÓW ŹRÓDŁOWYCH.....	24

Załączniki:

1. Uzgodnienie RDOŚ-22-PN.II-7041-12-30/09/MP
2. Uzgodnienie SE.ZN-80.490/27/EK/4122/09 Opinia sanitarna
3. Mapa prognozy oddziaływania na środowisko, skala 1: 5 000
4. Mapa prognozy oddziaływania na środowisko, skala 1:2 000

1. Wstęp

Opracowanie wykonano na zlecenie Urzędu Gminy w Stegnie, dla potrzeb projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla funkcji turystyczno – wypoczynkowej w miejscowości Stegna.

Prognoza oddziaływania na środowisko jest wymaganym prawnie załącznikiem do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Zakres opracowania, określony art. 51 i 52 ustawy z dn. 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2013 poz. 1235 z późn. zm.), został dostosowany do specyfiki analizowanego obszaru i możliwości jego rozwoju funkcjonalnego.

Prognozę oddziaływania na środowisko zrealizowano w oparciu o:

- materiały kartograficzne;
- literaturę przedmiotową;
- stosowne akty prawne;
- wizję terenową.

1.1.Podstawa prawna.

Podstawy prawne opracowania prognozy wynikają z:

- Uchwały Nr XI/72/2003 Rady Gminy Stegna z dnia 25 lipca 2003 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
- Ustawy z dn. 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. 2015 poz. 199 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. 2013, poz. 1232 z późn. zm.);
- Ustawy z dn. 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2013 poz. 1235 z późn. zm.);
- Uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu planu z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Gdańsku (pismo znak RDOŚ-22-PN.II-7041-12-30/09/MP) i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Nowym Dworze Gdańskim (pismo znak SE.ZN-80.490/27.EK/4122/09).

2. Główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami.

Podstawowy cel opracowania to prognostyczne określenie potencjalnego oddziaływania na środowisko realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego został uchwalony dla funkcji turystyczno-wypoczynkowej w miejscowości Stegna. Ustalenia podstawowe planu odnoszą się do regulacji zasad gospodarowania przestrzenią na danym obszarze. Ustalenia szczegółowe dotyczące danego obszaru, którego główną funkcją ma być rola turystyczno-wypoczynkowa, turystyczno-usługowa, a także ochronna zawierają m. in. zakazy, nakazy, dopuszczenia kształtujące środowiskowy charakter zagospodarowania.

Ustalenia planu są zgodne z kierunkami przedstawionymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stegna, uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym i z przepisami prawa związanymi z ochroną środowiska.

Projekt planu uwzględnia przyjęte w studium cele rozwoju związane z rozbudową infrastruktury turystycznej wykorzystującej walory przyrodnicze i modernizacją bazy wypoczynkowej. Pod uwagę zostały wzięte cele ekologiczne obejmujące zachowanie warunków funkcjonowania specyficznych mierzejowych ekosystemów: wydmy zaplecza plaży z roślinnością psammofilną i bory nadmorskie na głównym wale wydmowym oraz działanie ku utrzymaniu bioróżnorodności obszaru.

Projekt bierze pod uwagę wskazania, określone w opracowaniu ekofizjograficznym, dotyczące zachowania i ochrony istniejących wartości środowiska przyrodniczego oraz realizowanie zasady zrównoważonego rozwoju.

Zapisy projektu istotne w aspekcie zasad ochrony środowiska i krajobrazu poruszane są w ustaleniach podstawowych i szczegółowych mówiących o:

- ochronie pasa nadbrzeżnego (pas techniczny i ochronny), w tym morfologii rzeźby terenu;
- zachowaniu i ochronie lasów ochronnych (wyłączenie z gospodarki leśnej oraz zakaz wszelkiej zabudowy);
- gospodarowaniu odpadami i ściekami;
- zaopatrzeniu w energię ciepłą ze źródeł o niskiej emisji zanieczyszczeń;
- zachowaniu i kształtowaniu powierzchni biologicznie czynnych dla terenów projektowanej zabudowy, zgodnie z zapisami szczegółowymi;
- zachowaniu istniejącego drzewostanu i naturalnego podłoża;
- zakazie zabudowy tymczasowej i gospodarczych obiektów wolnostojących, ogradzania terenu inwestowanego.

3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy.

Prognozowanie zmian środowiska przyrodniczego przygotowane zostało w oparciu o:

- Projekt Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego;
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla obszaru części obrębu Stegna;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowaniu przestrzennego gminy Stegna
- Program ochrony środowiska dla Gminy Stegna na lata 2004 – 2011.
- Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Stegna na lata 2013 – 2016 z perspektywą na lata 2017 – 2020.

Dostępne dane przyrodnicze oraz informacje o mechanizmach funkcjonowania środowiska posłużyły opisowemu ujęciu prognozy zmian środowiska przyrodniczego. Część tekstowa, o charakterze komentarza objaśniającego, prezentuje wyniki badań prognostycznych odnoszących się do ustaleń szczegółowych planu. Syntetyczne ujęcie prognozy prezentowane jest na załączonej mapie.

Opracowanie prognozy realizowano etapami obejmującymi:

- zapoznanie z podstawowymi materiałami oraz literaturą dotyczącą przedmiotowego terenu;
- wizję terenową oceniającą strukturę przyrodniczą i przestrzenną obszaru opracowania;
- wykonanie prognozy w formie opisowej i graficznej.

Kategoria oceny potencjalnych skutków transgranicznych ustaleń planu, ze względu na lokalizację obszaru opracowania w znacznych odległościach (najmniejsze o ponad 36 km) od terenów państw sąsiednich, nie zostanie uwzględniona.

4. Charakterystyka środowiska przyrodniczego.

Uwarunkowania przyrodnicze zostały przedstawione w syntetycznej formie w oparciu o opracowanie ekofizjograficzne. Zanalizowano przede wszystkim cechy pozostające w związku z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Obszar opracowania pod względem fizyczno-geograficznym znajduje się na Mierzei Wiślanej. Od południa graniczy z Żuławami Wiślanymi, od północy z Zatoką Gdańską. Dominującą formą rzeźby terenu są pagórki eoliczne, w formie wydm wałowych, pagórów wydmowych, będące efektem procesów akumulacji i abrazji morskiej oraz deflacji i akumulacji eolicznej, a także wtórnej stabilizacji wydm w XVIII w.

Najwyższe wysokości bezwzględne (powyżej 30 m.n.p.m) osiąga wał wydmowy, którego południowy stok tworzy wyraźną barierę terenową (spadek terenu powyżej 50 %), północny zaś

tworzą dociśnięte formy wydmore i obniżenia. Stoki o bardzo dużym spadku są szczególnie podatne na erozję wietrzną czy osunięcia gruntu w sytuacji nieprawidłowego użytkowania terenu bądź też gwałtownych ulew lub roztopów.

Północna część terenu obejmuje piaszczysta plaża nadzatokowa. Wzdłuż plaży ciągną się wały i pagóry wydmore o wysokości od kilku do ponad 9 m.n.p.m. i zróżnicowanych nachyleniach stoku określane, jako jednostka przestrzenna, mianem wydmy przedniej i wydmy zaplecza plaży (popularnie zwanych wydmami białymi i szarymi). Jest to strefa bardzo wrażliwa na niszczenie mechaniczne.

Południowa część terenu objętego planem stanowi strefę równinną o formach eolicznych nieprzekraczających 10 m.n.p.m. oraz bezodpływowe dna obniżzeń międzywydmowych, sięgające poniżej 5 m.n.p.m.

Utwory budujące powierzchniową warstwę reprezentowane są przez holocenijskie piaski drobno- lub średnioziarniste, luźne i słabo zagęszczone. Młodsza seria reprezentowana jest w postaci piasków morskich przewarstwionych miejscami detrytusem roślinnym, wśród którego spotyka się nagromadzenia bursztynu. W podmokłych obniżeniach i zagłębieniach międzywydmowych oprócz piasków występują namuły próchniczne i torfy.

Pod względem przepuszczalności przeważają grunty średnioprzepuszczalne. W obniżeniach terenu występują grunty o zmiennej przepuszczalności. Występowanie utworów piaszczystych o znacznej przepuszczalności związane jest z niebezpieczeństwem dopływu zanieczyszczeń do wód gruntowych.

Dominującym typem gleb przedmiotowego terenu są bielice w różnych stadiach rozwojowych. W zagłębieniach bezodpływowych występują gleby torfowe (gleby torfowisk wysokich, będące w zaniku) i torfowo-murszowe (powstałe z odwodnionych gleb torfowych; głównie w wyniku działań melioracyjnych). W strefie przyplażowej zaś gleby inicjalne luźne eoliczne. Gleby przedmiotowego terenu należą do I klasy bonitacyjnej gleb pod lasami (tworzą siedliska lasu świeżego) oraz VI klasy bonitacyjnej (tworzące bory suche i bagienne).

Od północy teren ogranicza Zatoka Gdańska, której obecność niesie za sobą zagrożenie abrazji brzegów i podtapiania, szczególnie wzmożonych w sytuacji podnoszenia się poziomu mórz.

Elementami sieci wód powierzchniowych są podmokłości w bezodpływowych dnach zagłębień, pojedyncze ciek i rowy melioracyjne, stale wilgotne obniżenia terenu są elementem retencyjnym oraz tworzącym mikroklimat i warunki siedliskowe hydrofilnych roślin i zwierząt. Dotychczasowa regulacja melioracyjna stosunków wodnych doprowadziła do szybszego zanikania oligotroficznych torfowisk na rzecz brzezin bagiennych. W powstaniu niekorzystnych dla terenów torfowiskowych zmian stosunków wodnych istotną rolę odegrało także przecięcie warstw wodonośnych w trakcie tworzenia sieci kanalizacyjnej.

Wody podziemne występują w postaci soczewy zalegającej na wodach słonych. Użytkowe poziomy wodonośne znajdują się na danym terenie w czwartorzędowym piętrze wodonośnym. Stropowa część czwartorzędu zbudowana z piasków rzecznych i morskich, i nadbudowana piaskami eolicznymi wykazuje dużą przepuszczalność. Stąd też zasilanie wód odbywa się bezpośrednio przez infiltrację opadów atmosferycznych. Ale brak izolacji czwartorzędowego poziomu wodonośnego sprzyja potencjalnemu dopływowi zanieczyszczeń pochodzenia antropogenicznego.

Poziom wód gruntowych zależy jest od ukształtowania terenu. Pod kumulacjami terenu występuje na głębokości powyżej 5 m, w obniżeniach zaś na ok. 1,5-2,5 m głębokości.

Na obszarze Mierzei Wiślanej potwierdzono obecność wód mineralnych (głównie chlorkowe) i termalnych (ok. 24°C) w triasowym poziomie wodonośnym (na głębokości ok. 850 m.p.t.).

Na badanym terenie szatę roślinną tworzą głównie:

- zbiorowiska leśne (z dominacją sosny zwyczajnej);
- roślinność trawiasta wydm;
- zbiorowiska ruderalne (roślinność przydrożna, w otoczeniu zabudowy, nieczynnych torów kolejowych);
- roślinność terenów zielonych (trawniki, pozostałości drzewostanu leśnego)
- roślinność ciągów komunikacyjnych z udziałem drzew.

Naturalny potencjał twórczy środowiska pozwala na danym terenie na rozwój zbiorowisk takich jak nadmorski bór sosnowy, subatlantycki bór sosnowy świeży, acydofilna dąbrowa, brzezina bagienna, pasmmofilne zbiorowiska wydmy białej i szarej. Duża wrażliwość terenów leśnych, wydmowych i podmokłych na antropopresję sprawia, iż intensywne oddziaływania antropogeniczne przyczyniają się do przekształceń roślinności w kierunku roślinności zdegradowanej i synantropinej. W efekcie następują zmiany struktury i funkcjonowania ekosystemów tych obszarów.

Obecne są siedliska przyrodnicze, wymieniane w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Ministra (Dz. U. 2005 Nr 94, poz. 795), o znaczeniu priorytetowym (kiczina na brzegu morskim, inicjalne stadia nadmorskich wydm białych, nadmorskie wydmy białe, nadmorskie wydmy szare, lasy mieszane i bory na wydmach nadmorskich, wilgotne zagłębienia międzywydmowe, bory i lasy bagiennie) i podlegające ochronie (Dz. U. 2001 Nr 92, poz. 1029).

Pokrycie roślinne, rzeźba terenu, uwodnienie w znacznym stopniu wpływają na warunki klimatu lokalnego.

Silnie bodźcowy bioklimat strefy plaży i wydm, charakteryzujący się silnym przewietrzaniem i korzystnymi warunkami solarnymi, sprzyja wykorzystaniu terenu dla funkcji turystyczno-wypoczynkowej. Roślinność leśna porastająca wydmy wału głównego i równiny eolicznej

łagodząc oddziaływanie wiatrów i promieniowania słonecznego, będącego również źródłem silnie oddziaływujących olejków eterycznych, kształtuje łagodny bioklimat. Stoki o ekspozycji północnej są lepiej przewietrzane niż stoki południowe, które cechują korzystniejsze warunki termiczno-wilgotnościowe. Zagłębienia i tereny podmokłe wykazują inwersyjny wilgotny charakter bioklimatu, niesprzyjający tym samym użytkowaniu rekreacyjnemu.

Obszar objęty planem zagospodarowania znajduje się w granicach otuliny Parku Krajobrazowego „Mierzeja Wiślana”. Jednocześnie stanowi teren lasów ustalony w celu ochrony przeciwwiatrowej, ochrony gleb i wód a tym samym stabilizowania podłoża mierzei. Tereny leśne oprócz lokalnej ochronnej roli pełnią znaczące funkcje biocenotyczne i ekologiczne także w skali regionalnej. Są one bowiem istotnym elementem sieci ekosystemów wyróżniających się bogatą różnorodnością, takich jak posiadające statut ochronny Obszarów Specjalnej Ochrony Ptaków NATURA 2000 (Zalew Wiślany oraz Ujście Wisły), specjalnych obszarów ochrony siedlisk (Mierzeja Wiślana i Zalew Wiślany, Ostoja w Ujściu Wisły), rezerwatu przyrody (rezerwat ornitologiczny „Mewia Łacha”), obszarów chronionego krajobrazu (OChK Rzeki Szkarpany) a także objętych planowaną ochroną (rezerwat torfowiskowy „Moczary”, Mierzejowo-Żuławski Obszar Chronionego Krajobrazu).

Wraz ze strefą brzegową lasy mierzei współtworzą przestrzenną spójność systemu ekologicznego kraju i funkcjonowania europejskich układów ekologicznych. Stąd też przedmiotowy teren pozostaje w zasięgu międzynarodowych obszarów węzłowych (sieć ECONET-Polska) i korytarzy ekologicznych (południowobałtycki korytarz ekologiczny, korytarz przymorski wschodni).

Zagrożenia naturalne terenu związane są z działalnością abrazyjną morza i procesami eolicznymi. Zbytne pozbawienie terenu roślinności drzewiastej, nieprawidłowe zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy może skutkować potencjalną erozją terenu. Ważne uwzględnienia jest zagrożenie podniesienia się poziomu morza i wiążące się z tym potencjalne zniszczenia obszarów nadbrzeżnych i podtopienia.

Zagrożenia antropogeniczne terenu wiążą się głównie z mechanicznym uszkodzeniem powierzchni i tym samym ze zniszczeniami roślinności i siedlisk, wzmożonym w okresie letnim hałasem i emisją spalin samochodowych, potencjalnym zanieczyszczeniem wód Zatoki Gdańskiej i terenów przybrzeżnych substancjami ropopochodnymi lub innymi substancjami niebezpiecznymi spowodowane katastrofą morską lub awarią jednostki pływającej. Zanieczyszczenia powietrza związane z korzystaniem ze źródeł ciepła opalanych węglem i koksem może ulegać niwelacji w wyniku modernizacji systemów grzewczych na korzyść paliw gazowych, biomasy, energii elektrycznej i słonecznej.

Gospodarka wodno-ściekowa i odpadami zdaje się być uregulowana poprzez stosowne zasady obsługi inżynierskiej, stanowiące m.in. o odprowadzeniu ścieków do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej i stosowaniu się do zasad ustawy o odpadach i polityki gminy w tym zakresie.

5. Potencjalne zmiany przy braku realizacji ustaleń projektowanego planu.

Uwzględniając obecny stan zagospodarowania terenu nieprzystąpienie do realizacji projektu planu może skutkować:

- niekontrolowaną ingerencją w strukturę środowiska przyrodniczego, związaną z nieprawidłowym kształtowaniem zabudowy i zagospodarowaniem terenów a w efekcie ograniczeniem powierzchni biologicznie czynnych oraz niekorzystnymi zmianami ukształtowania terenu krajobrazu;
- nieograniczonym użytkowaniem terenów leśnych i nadbrzegowych oddziałującym negatywnie na ład przestrzenny i ekologiczny obszaru;
- zmianami podłoża, roślinności w wyniku nieukierunkowanej presji turystycznej, związanej z przedceptowaniem wydmy i obszarów leśnych.

Może także pozostawić teren w stanie niezmnieszonego pod nową zabudowę arealu leśnego.

6. Ocena w przypadku realizacji planu.

Realizacja planu jest elementem zrównoważonego rozwoju gminy, szczególnie rozwoju turystycznego. Zaplanowane, racjonalne, uwzględniające zasady ochrony środowiska wykorzystanie potencjału przyrodniczego zmniejszy negatywne działanie presji turystycznej i umożliwi zachowanie terenów przyrodniczych wpływających na równowagę przyrodniczą obszarów nadmorskich.

Wypełnienie postanowień dotyczących zagospodarowania terenu dla usług handlu, gastronomii, turystyki, rekreacji i systemów infrastruktury niesie za sobą ingerencję o negatywnym charakterze, wiążącym się ze zniszczeniami podłoża i roślinności wałów wydmych głównie na etapie inwestycyjnym. Skutki te w pewnym stopniu będą w znacznym natężeniu, ale względnie krótkim okresie oddziaływania, równoznacznym z okresem prac budowlanych. Szczegółowość zasad dotycząca kształtowania zabudowy, określająca skalę jakościową i ilościową obiektów a także zasad ochrony środowiska, nakłada ograniczenia, które w pewnym zakresie zmniejszają ingerencję w przestrzeń środowiskową.

Stworzenie wyznaczonych i przystosowanych do użytku turystycznego zejść plażowych znacznie ograniczy stopień i skalę zniszczeń wydmy przyplażowych.

Większa część obszarów leśnych projektu utrzyma rangę i główną rolę lasów ochronnych pasa nadmorskiego, wyłączonych z gospodarki leśnej i wszelkiej zabudowy, z zakazem wjazdu poza wyznaczonymi drogami.

Wyszczególnienie w planie konieczności pozostawiania na terenach inwestycyjnych powierzchni biologicznie czynnej z zachowaniem istniejącego drzewostanu i podłoża daje podstawę do niwelacji negatywnych skutków zagospodarowania i umożliwienia zachowania spójności przyrodniczej terenów w obrębie planu i poza nimi.

7. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.

Drzewotan obszaru objętego oddziaływaniem zainwestowania stanowi integralny element seminaturalnego ekosystemu, ze względu na antropogeniczne nasadzenia lasów, lasów ochronnych pasa nadmorskiego, o ponadlokalnej randze korytarzy ekologicznych.

Lasy, na których obszarze projektowane jest zainwestowanie zostały wyłączone z użytkowania leśnego decyzją ministerialną. Są to tereny mało odpornych, borowych siedlisk z naruszoną strukturą drzewostanu w wyniku dokonanej zabudowy i infrastruktury turystycznej.

Runo może wykazywać oznaki degradacji objawiającej się w występowaniu obszarów zdeptanych, pokrytych asfaltową nawierzchnią z roślinnością synantropijną. Powierzchnia czynna ograniczona jest przez zabudowę, tereny sportowe, parkingi, drogi dojazdowe, których powstanie dokonało również zmian w strukturze powierzchniowej podłoża.

Strefa wydm zaplecza plaży i wydmy przedniej ulega, oprócz naturalnej abrazji, także zniekształceniu przez zdeptywanie powierzchni i uruchamianie podłoża oraz zanieczyszczenia gruntu odpadami konsumpcyjnymi.

Plaża posiada wysoką chłonność turystyczną, jednak wysokie zagrożenie abrazją, strefa ochronna pasa technicznego uniemożliwia lokowanie w tej strefie jakichkolwiek usług mogących znacząco wpływać na funkcjonowanie, zarówno przyrodnicze jak i ochronne, strefy brzegowej.

Roślinność plaży ogranicza się głównie do inicjalnych form trawiastych zbiorowisk wydm zaplecza plaży. Flora porastająca wydmy obejmuje oprócz gatunków obcych geograficznie i siedliskowo, nasadzanych w celu umocnienia wydm, także chronione gatunki flory Polski (groszek nadmorski, lnicza wonna, paprotka zwyczajna). Zmiany struktury powierzchniowej odnoszą się do efektu skumulowanych działań eolicznych i abrazyjnych i uruchamiania podłoża przez przeddeptywanie wydm.

Planowane zagospodarowanie turystyczne nie będzie stanowiło zagrożenia dla przeznaczonej dla tych terenów funkcji ochronnej. Nie ulegną one zbyt negatywnemu i intensywnemu oddziaływaniu. Konieczność zachowania i tworzenia powierzchni leśnych, czynnych biologicznie daje możliwość istnienia potencjalnej ciągłości przestrzennej lokalnych ekosystemów.

Gospodarka leśna na tych terenach podporządkowana będzie nadal ochronie zasobów przyrodniczych, w tym rzeźby terenu, a w efekcie także zapewnieniu bezpieczeństwa miejscowości nadmorskich.

8. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu.

Przedmiotowy teren znajduje się w strefie nadbrzegowej i otulinie parku krajobrazowego stanowi część ochronną terenów mierzejowych i pełni funkcje buforujące dla terenów parku. Ochrona ciągłości przestrzennej ekosystemów nadmorskich, zachowanie specyficznego układu form rzeźby terenu, krajobrazu, naturalnych procesów brzegowych to podstawowe zadania otuliny by zabezpieczać walory Parku przed zagrożeniami zewnętrznymi. W świetle aktualnych zapisów Ustawy o ochronie przyrody otuliny parków krajobrazowych nie dają możliwości wprowadzania reżimów ochronnych. Uzgodnienia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska w zakresie ustaleń planów zagospodarowania przestrzennego, dotyczących parku krajobrazowego i jego otuliny, to jedyne rozwiązanie na ograniczenie negatywnych wpływów na ochronę przyrody parku krajobrazowego. Brak zatwierdzonego Planu Ochrony Parku Krajobrazowego (razem z otuliną) uniemożliwia wzmocnienie prawnej ochrony terenu otuliny, a tym samym sprzyja powstawaniu konfliktów przestrzennych „zagospodarowanie przestrzenne – środowisko”. Przejęcie przez otulinę form aktywności gospodarczej (baza turystyczna) niepożądanych na terenie parku postrzegane jest jako jedna z jej funkcji w ochronie parku przed zagrożeniami zewnętrznymi. Jednak ubytek areałów leśnych nie pozostaje bez wpływu na całą biogeocenozę terenów nadmorskich i ochronę przeciwoerozyjną.

Projektowane zagospodarowanie w aspekcie ochrony środowiska przyrodniczego staje się dyskusyjne. Zabudowa turystyczna zmniejsza areał leśnych terenów ochronnych, zmienia strukturę podłoża, ogranicza spójność ekosystemów leśnych. Są to efekty bezpośrednie, mające negatywny charakter oddziaływania na środowisko przyrodnicze. Jednakże przy całkowitym przestrzeganiu zapisów ustaleń planu skutki te zostaną znacznie ograniczone i zrekompensowane. Projekt planu, dzięki zawartym w nim zapisom prośrodowiskowym, wprowadza zagospodarowanie na obszarach już przekształconych, co w dużej mierze ograniczy zubożenie układów przyrodniczych. W sytuacji nieuniknionego zagospodarowania turystycznego przestrzeni nadmorskiej powstaje konflikt interesów społeczno-ekonomicznych i przyrodniczych. Kompromisowe okazać się może racjonalne zagospodarowanie mające szczególnie na względzie ochronę przed degradacją walorów przyrodniczych i krajobrazowych, które stanowią o uzyskaniu

przez obszary otulinowe statutu obszarów chronionego krajobrazu (projektowany Mierzejowo-Żuławski Obszar Chronionego Krajobrazu).

Ważnym problemem jest niska odporność terenów na presję antropogeniczną, w tym turystyczną, której skutki widoczne są w degradacji powierzchni gruntu powodowanej plażowaniem na wydmach, przydeptywaniem i zaśmiecaniem terenów strefy wydm nadbrzeżnych i obszarów leśnych, dodatkowo przerzedzonych przez zagospodarowanie terenów pod lokalizację ośrodków wypoczynkowych. Dodatkowym elementem presji jest także wzrost natężenia hałasu i zanieczyszczeń komunikacyjnych w okresie letnim.

9. Cele ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu.

Używanie zasobów przyrody przewidziane jest wyłącznie w zakresie niezbędnym dla potrzeb gospodarczych z obowiązkiem odnawiania jej składników. To główne założenia prawodawcy polskiego w aspekcie ochrony przyrody.

Z punktu widzenia projektu ważne są cele utrzymania procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów strefy nadmorskiej: zachowanie różnorodności biologicznej i dziedzictwa geologicznego; zapewnienia ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony; ochrona walorów krajobrazowych, zadrzewień; utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody; kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody.

Zakres celów o znaczeniu międzynarodowym obejmują aspekty dotyczące ochrony różnorodności biologicznej i zrównoważonego użytkowania jej elementów (Konwencja o różnorodności), zapobieganie zanieczyszczeniu morza z jakichkolwiek źródeł, ochrona siedlisk i procesów ekologicznych ekosystemów przybrzeżnych (Konwencja o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego), ochrona unikatowych, charakterystycznych cech krajobrazu (Europejska Konwencja Krajobrazowa), istnienia funkcjonalnie spójnych sieci obszarów cennych przyrodniczo i wzmocnienie ochrony zagrożonych gatunków i siedliska przez stworzenie warunków migracji i zachowania różnorodności genetycznej (Europejska Sieć Ekologiczna). Ochrona, zachowanie i przywracanie biotopów i naturalnych siedlisk w celu zapewnienia różnorodności biologicznej, rozsądne wykorzystanie zasobów naturalnych regulowane są także ustaleniami polityki Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie środowiska naturalnego.

Projektowany plan miejscowy może spełniać wymogi zawarte w Polityce Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 tj. kształtować ład przestrzenny pozwalając na racjonalną gospodarkę i uwzględniać zasadę zrównoważonego rozwoju, o której mówi Konstytucja RP w Art. 5 – „Rzeczpospolita Polska (...) zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”. Kryteria zrównoważonego rozwoju zostały uwzględnione w projektowanym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego poprzez utrzymanie i tworzenie obszarów biologicznie czynnych na terenach istniejących i projektowanych inwestycji z uwzględnieniem zachowania istniejącego drzewostanu, przestrzeganie zasad gospodarowania w pasie ochronnym.

Realizacja celów ochrony przyrody na poziomie projektu planu opiera się na uwzględnieniu przepisów prawa związanych z zasadami ochrony środowiska (ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody; ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska; ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne; ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach; ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych; ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym; ustawa z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej) i szczegółowych ustaleń traktujących o zachowaniu i odnowie drzewostanu, podłoża, powierzchni biologicznie czynnych, ochronie brzegu morskiego i wydmy białej, zakazie zabudowy na obszarach lasów o głównej funkcji ochronnej, ograniczeniach zagospodarowania wynikających z funkcjonowania pasa ochronnego brzegu morskiego, konieczności wykonania badań geotechnicznych gruntu będących wytycznymi do posadowienia budowli o znacznym nacisku na podłoże.

Zachowanie powierzchni zalesionych, z istniejącym drzewostanem i podłożem pełni istotną rolę w ochronie gleb, ograniczaniu zmian ukształtowania terenu, zapobieganiu ruchom masowym ziemi i ich skutkom. Uwzględnienie zasady odprowadzenia ścieków do sieci kanalizacyjnej tworzy formę ochrony wód podziemnych, szczególnie wrażliwych na zanieczyszczenia, ze względu na znaczną przepuszczalność gruntu nad poziomami wodonośnymi. Preferencja dla wykorzystania energii elektrycznej, docelowo gazu przy zaopatrzeniu w energię ciepłą redukuje wielkość emisji zanieczyszczeń ze źródeł ciepła. Uwzględnione powinny być także możliwości wykorzystania biomasy, energii słonecznej. Realizacja działań ochronnych przyczyni się do poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, którego obowiązek zapewnienia nakłada Konstytucja RP (art. 74).

10. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

Ze względu na znaczną odległość między obszarem opracowania a obszarami NATURA 2000 (Mierzeja Wiślana i Zalew Wiślany, Ujście Wisły) nie prognozuje się silnego bezpośredniego czy pośredniego negatywnego oddziaływania na cele, przedmiot ochrony obszaru NATURA 2000 i jego integralność.

Istotnym pozytywnym aspektem związanym z jego celami i przedmiotem ochrony jest umożliwienie przez ustalenia planu utrzymania właściwego stanu ochrony priorytetowych siedlisk przyrodniczych (*Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000* Dz. U. 2014, poz. 1713) takich jak kiczina, nadmorskie wydmy białe i szare, wilgotne obniżenia wydm, lasy mieszane i bory na wydmach nadmorskich, bory i lasy bagienne, lokalizowanych na terenach zaklasyfikowanych do pełnienia funkcji przyrodniczych oraz zachowanie znacznego areалу leśnego mającego podstawowe znaczenie w funkcjonowaniu korytarzy ekologicznych. Stan ten powinien oznaczać, że naturalny zasięg siedliska jest stały lub powiększa się oraz zachowuje ono specyficzną strukturę i funkcje, konieczne dla jego trwania w dłuższej perspektywie czasowej, a także właściwy stan ochrony typowych dla niego gatunków. Działania zmierzające w tym kierunku leżą głównie w gestii Parku Krajobrazowego i Lasów Państwowych, prawnych zarządców terenów o ochronnych funkcjach.

11. Przewidywane oddziaływania na środowisko.

Złożoność antropogenicznego na środowisko a także jego kompleksowa mozaika systemów utrudnia predykcję i ocenę wszystkich możliwych oddziaływań.

Na etapie inwestycyjnym nastąpią bezpośrednie zmiany i zniszczenia w:

- glebie, trwale zniszczonej w wyniku realizacji zabudowy. Wystąpią stałe zmiany w poziomach genetycznych i w strukturze litologicznej podłoża pod terenem zabudowanym. Zmiany te powodowane będą przez turystyczno-usługowe funkcje: 1UGH, 3.1UG, 3.2UG, 4.1UT, 4.2UT; wypoczynkowo – sanatoryjne funkcje: 5UZ. Mniejszą skalę, uwzględniając przepisy szczególne i normy zabudowy funkcjonalnej i estetycznej, bezpośrednich zniszczeń powierzchni ziemi związanych z zagospodarowaniem można odnieść do funkcji: 6UW, 8UW.

- warunkach wodnych, gdzie zmiany obejmą podpowierzchniową migrację wody, potencjalne zagrożenie zanieczyszczeniem przy wykonywaniu prac ziemnych, geotechnicznego przystosowania gruntu pod funkcje wymienione powyżej.
- rzeźbie terenu, która ulegnie przekształceniu ze względu na budowę obiektów kubaturowych, parkingów związanych z funkcjami turystyczno-usługowymi, komunikacyjnymi, turystyczno-rekreacyjnymi.
- biocenozie, w której nastąpią zmiany nieodwracalne w wyniku usunięcia roślinności z terenów przeznaczonych pod zabudowę i okresowe w przypadku zniszczeń w trakcie prac budowlanych. Zniszczone powierzchnie czynne na drodze sukcesji lub świadomego kształtowania ulegną odbudowie, zatem negatywne zmiany na gruntach przyległych do zabudowy będą miały tymczasowy charakter.
- krajobrazie, na który niekorzystnie wpłynie fizjonomia placu budowy i obiekty budowlane, jako element obcy w geokompleksie; kształtowanie zabudowy i wyraz architektoniczny budynków będzie miał istotne jakościowe znaczenie dla krajobrazu.

W trakcie prac budowlanych nastąpi tymczasowy wzrost zanieczyszczenia powietrza oraz hałasu. Do skumulowania tych czynników może dojść w okresie letnim, który cechuje wzrost ruchu pojazdów. Powracający charakter oddziaływania wzrostu emisji spalin komunikacyjnych w sezonie turystycznym objawiać się może w okresowym spadku jakości powietrza. Nowe źródła emisji powierzchniowej w sytuacji wykorzystania elektrycznego i gazowego źródła ciepła wykazują zmniejszony negatywny, okresowy wpływ.

Zabudowa terenu w sposób pośredni, długoterminowy może wpływać na spadek bioróżnorodności, zmiany bilansu wodnego i zmiany krajobrazu wydm. Projektowana zabudowa na terenach z istniejącym znacznym przekształceniem antropogenicznym nie zuboży bioróżnorodności obszaru. Usunięcie drzewostanu, osłaniającego przed wiatrem, w pośredni sposób może oddziaływać lokalnie na mikroklimat. Ubytek leśnych siedlisk pośrednio wpłynąć może na ograniczenie przestrzeni życiowej organizmów (zarówno roślinnych i zwierzęcych (szczególnie ptaków)) związanych z ekosystemami leśnymi i potencjalny spadek liczby danych gatunków. Pośrednie oddziaływanie zajęcia terenów leśnych pod zabudowę i zagospodarowanie turystyczne znajduje swój wyraz w zmniejszeniu naturalnych zasobów środowiska wybrzeży, głównie zasobów leśnych.

Oddziaływanie realizacji funkcji turystycznych na bioróżnorodność terenów nieposiadających znacznych antropogenicznych przekształceń będzie miało charakter pośredni, potencjalnie długoterminowy, wynikający z degradacji powierzchni, roślinności, siedlisk przez zabudowę. Uwzględniając zachowanie i tworzenie powierzchni czynnych negatywne oddziaływanie może

być tymczasowe, do momentu względnego ustabilizowania biocenotycznego terenu przekształconego.

W predykcji oddziaływań nie zauważa się bezpośredniego negatywnego wpływu ustaleń projektu na ludzi. Zachowanie jak największych powierzchniowo terenów leśnych zapewni utrzymanie specyficznych warunków bioklimatycznych o oddziaływaniu leczniczym. Organizowanie kąpieliska w miejscowości Stegna jest dopuszczalne, z wyłączeniem odcinków 50 m po obu stronach przystani rybackiej. Nie istnieją, więc przeciwwskazania przy korzystaniu z kąpeli morskich.

Negatywne oddziaływanie ustaleń projektu na wodę może zaistnieć w przypadku zbytnej eksploatacji źródła poboru wody i objawiać się wzrostem jego zasolenia. System kanalizacji chroni wody podziemne przed zanieczyszczeniami ściekami.

Do najważniejszych działań, które powinny wpłynąć korzystnie i długoterminowo na środowisko i równowagę rozwoju należą zachowanie istniejących obszarów ochronnych i w wyniku tego poszerzenie systemu obszarów chronionych (prowadzące do osiągnięcia spójności przestrzennej systemu obszarów chronionych, w tym sieci NATURA 2000), zachowanie i odtwarzanie powierzchni biologicznie czynnych, odprowadzanie ścieków do systemu kanalizacji, korzystanie ze źródeł o niskiej emisji zanieczyszczeń. Działania związane z kanalizowaniem ruchu turystycznego, tworzeniem elementów zabezpieczających przed zejściem z wydmy przedniej w miejscach niedozwolonych, wyznaczeniem i umocnieniem zejść na plażę mają negatywny, ale krótkoterminowy wpływ na morfologię powierzchni, roślinność, krajobraz z perspektywą długoterminowego pozytywnego oddziaływania ograniczającego penetrację terenów wydmy.

Brak oddziaływań ze strony ustaleń projektu na zabytki i dobra materialne.

W wyniku oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do stref funkcjonalnych kreowanych w projekcie, skali zmian w użytkowaniu terenu wydzielono tereny bez zmian w użytkowaniu o pozytywnym znaczeniu ekologicznym; tereny niewielkich przekształceń, znacznych przekształceń; tereny przeznaczone do przekształceń, o istotnym wpływie na elementy środowiska przyrodniczego.

Tereny bez zmian w użytkowaniu, o pozytywnym znaczeniu ekologicznym, to przede wszystkim obszary funkcji ochronnej: 17.1 ZL, 17.2 ZL, 17.3 ZL, 17.4 ZL, 17.5 ZL, 13Zn, 16WP, 15PŻ. Zachowanie dotychczasowego użytkowania terenów korzystnie wpłynie na stan środowiska i skalę jego ochrony. Wzrost presji na te tereny jest ograniczany przez zasady ochrony i kształtowania przestrzennego oraz warunki zagospodarowania. Względy walorów i funkcji przyrodniczych spełnianych przez te tereny kwalifikują je do dalszej, szczególnej ochrony. Tereny pełniące funkcję rekreacji i wypoczynku (funkcja 15 PŻ) to obszar ogólnodostępnej plaży,

której zagospodarowanie, poprzez wyposażenie w obiekty sezonowe, rozbieralne, z wykorzystaniem materiałów wysokiej jakości a także umocnienie zejść na plażę i zabezpieczenie przed zadeptywaniem skarpy wydmy przedniej (realizacja funkcji ochronnych), ocenia się jako neutralne i nieuniknione w myśl zasad zrównoważonego rozwoju. Funkcja 9K pełni nadrzędną pozytywną rolę związaną z przepompowywaniem ścieków do oczyszczalni. Powierzchnia czynna ograniczana jest jedynie przez istniejący obiekt techniczny. Zachowanie drzew istniejących na terenie projektowanej funkcji jest korzystnym ustaleniem, tak samo jak w przypadku znacznych przestrzeni terenu funkcji UZ i UT. Jako neutralne oceniane są tereny 10.1E, 10.2E, 14 MPR.

Tereny niewielkich przekształceń to tereny turystyczno-usługowe (funkcje 3.1UG, 3.2UG, 4.1UT, 4.2UT, 6UW, 8UW, 7UK, 2PP) oraz obiekty komunikacyjne (funkcje 11KP). Plan nie zmienia istniejących funkcji i zagospodarowania terenu, jedynie go porządkuje i wprowadza ład przestrzenny w istniejącą zabudowę. Zachowanie powierzchni czynnej i drzewostanu to pozytywne elementy założeń środowiskowych planu. W odniesieniu do terenów obecnie zagospodarowanych pod parkingi, ustalenia planu oceniane są jako neutralne. W aspekcie swojej funkcji projektowany amfiteatr (funkcja 7UK) wykorzystując naturalne ukształtowanie terenu wraz z zachowaniem istniejącego drzewostanu i naturalnego podłoża nie posiada znaczących negatywnych oddziaływań. Jedynym możliwym negatywnym wpływem jest ograniczenie powierzchni czynnej, charakteryzującej się znaczną wilgotnością gruntu (w najniższych punktach obszaru).

Tereny przeznaczone do przekształceń, o istotnym wpływie na elementy środowiska przyrodniczego to tereny pełniące funkcję wypoczynkowo – sanatoryjną (funkcja 5UZ) oraz turystyczno-usługową (1UHG). Niekorzystne oddziaływanie związane będzie ze spadkiem naturalnych zasobów terenów wydmowych poprzez ubytek drzewostanu, powierzchni biologicznie czynnych pod obiekty budowlane. Najbardziej intensywne negatywne oddziaływanie będzie miało miejsce w fazie realizacji inwestycji. Choć jego skutki będą widoczne przez okres zależny od stopnia zniszczeń. Zasada ograniczenia uciążliwości, zakaz zabudowy tymczasowej i gospodarczej zmniejszą stopień negatywnej ingerencji, stając się korzystnymi elementami ustaleń. Na terenach wypoczynkowo-sanatoryjnych (funkcja 5UZ), nastąpi ubytek lasu pod zabudowę, co jest negatywnym oddziaływaniem, niwelowanym jednak przez zachowanie znacznego areału z naturalnym drzewostanem i podłożem i stosowanie zasady ograniczenia uciążliwości.

Ze względu na liniowy charakter drogi (funkcje 1KDZ, 2KDZ, 3KDL, 4KDX, 5KDW, 6KDX, 7KXR, 8KDX) nie zostały wydzielone jako strefa. Odnosząc się do dróg istniejących ustalenia projektu ocenia się jako neutralne. Realizacja ciągów pieszo-rowerowych będzie

odbywać się po istniejących drogach i duktach, obecnie użytkowanych przez turystów. Niekorzystne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze wystąpi w fazie przystosowania dróg.

12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

Niska odporność na presję antropogeniczną i wysokie ryzyko wystąpienia degradacji i dewaloryzacji środowiska terenów nadmorskich warunkuje konieczność niwelowania negatywnych dla środowiska skutków realizacji projektu.

Zapisane w ustaleniach projektu rozwiązania związane z ochroną i utrzymaniem terenów leśnych pasa ochronnego brzegu morskiego; ochroną skarpy wydmy przedniej; zachowaniem i kształtowaniem powierzchni czynnej dla terenów istniejącej i projektowanej zabudowy, opiniowaniem na etapie projektowania w Urzędzie Morskim są ustaleniami o charakterze prośrodowiskowym.

Uwzględnione zostały, ważne z punktu ochrony zasobów przyrodniczych, rozwiązania związane z:

- warunkami zagospodarowania uwzględniającymi zakaz zabudowy tymczasowej i gospodarczej wolnostojącej oraz uzgadnianie zmian sposobu zagospodarowania z organem administracji morskiej;
- zasadami kształtowania ład przestrzennego poprzez zabudowę o wysokim standardzie i nieprzekraczalną linię zabudowy;
- zasadami obsługi inżynierskiej, mówiących o odprowadzaniu ścieków do sieci kanalizacyjnej, preferencji dla wykorzystania energii elektrycznej, docelowo gazu jako źródeł ciepła;
- gospodarką odpadami.

Uwzględniono cenność terenów leśnych, podmokłych, wydmych poprzez ich przeznaczenie do pełnienia funkcji przyrodniczej (ochronnej) na terenie objętym planem zagospodarowania. Sprawujący opiekę nad tymi terenami (Lasy Państwowe, Park Krajobrazowy Mierzei Wiślanej, Urząd Morski) w wyniku podejmowanych działań będą zapobiegać przekształceniom siedlisk i niekorzystnym zmianom w obrębie populacji roślin i zwierząt, a także przyczyniać się do renaturyzacji biotopów i wspierać restytucję gatunków. Działania leżące w ich gestii będą niewątpliwie korzystnie wpływać na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000. Nie bez znaczenia pozostaje także kreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w zakresie celowości istnienia i ochron siedlisk nadmorskich. Stąd też ważne są prawidłowe zachowania turystów w strefie o istotnym znaczeniu ekologicznym.

13. Informacje dotyczące uzgodnień RDOŚ w Gdańsku.

Największą ingerencją w przyrodę terenów opracowanie wykazują planowane zabudowy (5UZ), wiążące się z ubytkiem drzewostanu. Tereny przekształcone (zniszczone runo, ubytki drzewostanu, obecność powierzchni betonowych i asfaltowych) przy ciągle istniejącym wykorzystaniu turystycznym nie zyskują możliwości regeneracji. Lokalizowanie inwestycji na tego typu terenach prowadzi do dalszego zubożenia układów przyrodniczych, jednak poprzez taki kompromis problem rozszerzania się inwestycji na tereny cenne przyrodniczo zostaje minimalizowany. Tak przedstawia się sytuacja dotycząca projektowanych funkcji usług przyplażowych handlu i gastronomii (1UHG). Mają one być zlokalizowane na obszarze obecnego kempingu, terenu silnie zdegradowanego nadmorskiego boru. Mimo wszystko nastąpi dalsze ograniczenie powierzchni czynnej zajętej pod zabudowę. Tereny funkcji 6UW, 8UW, 3.1UG, 3.2UG, 11KP, 10.1E, 10.2E, 9K są terenami przekształconymi, z zachowanym dotychczasowym użytkowaniem, projekt wprowadza na nich jedynie pewne modyfikacje, w tym o charakterze prośrodowiskowym.

Przekształcenia wydmy wiązać się będą z jej koniecznym umocnieniem i realizacją zabudowy. Możliwe jest, że dokonane zostaną usunięcia drzew kolidujących z zabudową.

Tereny z projektowanym użytkowaniem posiadają zgodę ministerialną umożliwiającą zmianę zagospodarowania (dokładne informacje posiada Urząd Gminy Stegna). W sytuacji dużego zapotrzebowania bazy turystycznej dokonanie modernizacji zagospodarowania na terenach o znacznie posuniętych przekształceniach jest rozwiązaniem zrównoważonym. Pomimo zmian przeznaczenia funkcjonalnego tereny pozostają w strefie ochronnej pasa nadbrzeżnego i oddziaływać z terenami pasa technicznego - skarpią wydmy i nakładają obowiązek ochrony środowiska przybrzeżnego. Realizowany jest on przez zapisane w ustaleniach projektu zasady ochrony środowiska, przyrody, krajobrazu, mówiące o zachowaniu powierzchni biologicznie czynnych, zakazu budowy tymczasowej gospodarczej wolnostojącej oraz uwzględnianie ochrony skarpy wydmy.

Funkcja 3UG wiąże się z istniejącymi silnymi przekształceniami powierzchni naturalnej, zajmowanej przez obiekty budowlane. Pozytywnie ocenianym założeniem jest zachowanie powierzchni czynnej w części działki. Funkcje usług turystycznych (UT) zlokalizowane są na obszarze grzbietu wału wydmorego z licznymi pofałdowaniami rzeźby, pokrytej leśną roślinnością borową. Dokonanie neutralnych zmian w ukształtowaniu terenu będzie się wiązało z uwzględnieniem cech rzeźby w aspekcie funkcjonalnym danego przedsięwzięcia. Obecność zabudowy letniskowej, ze względu na swoisty charakter, nie wpłynie ograniczająco na powierzchnię czynną terenu, strukturę ilościową i jakościową drzewostanu i runa, a tym samym siedlisk organizmów zwierzęcych. Ograniczenie zabudowy kubaturowej do 25% powierzchni

terenu i konieczność zachowania istniejącego drzewostanu i podłoża, wpływa niwelująco na skutki ingerencji w przestrzeń przyrodniczą terenu.

Realizacja projektu funkcji wypoczynkowo-sanatoryjnych w użytkowaniu całorocznym (5UZ) związana jest z ubytkiem leśnych terenów borowych, a tym samym powierzchni czynnych z charakterystycznymi gatunkami roślin, zajętych pod zabudowę i infrastrukturę komunikacyjną. Korzystne w niwelacji stopnia ingerencji jest zachowanie, na ponad 70 % powierzchni działki, powierzchni czynnej, także z udziałem drzew. Zakładane ujęcie wód podziemnych wiązać się może ze zmianami powierzchni podłoża powiązanych z urządzeniem technicznym, jak i zmianami jakościowymi samych wód przy dużej eksploatacji. Realizacja funkcji w odniesieniu do potrzeb społecznych i regeneracji sił człowieka jest pożądana.

W przypadku usług ruchu turystycznego (funkcja 6UW), gdy uwzględnimy powierzchnie już zabudowane, areal powierzchni czynnej jest nieznaczny. Docelowa likwidacja istniejących zabudowań gospodarczych, z wykorzystaniem terenu odzyskanego na powierzchnie czynne, oraz zachowanie drzewostanu są korzystnym założeniem.

Ograniczenia w nadmiernym wykorzystywaniu powierzchni terenu realizowane są przez stosowanie ograniczenia uciążliwości, a także zakaz zabudowy tymczasowej i gospodarczej wolnostojącej. Razem z obowiązkiem zachowania istniejącego drzewostanu i naturalnego podłoża są to zasady korzystne dla przyrody przy zagospodarowywaniu jej zasobów. W przewidywaniach wywieranej presji pojawić się może problem rekreacyjnej penetracji wału wydmy, niszczącej roślinność i podłoże.

Funkcja 7UK – amfiteatr wykorzystująca naturalne ukształtowanie terenu w aspekcie swojej funkcji wraz z zachowaniem istniejącego drzewostanu i naturalnego podłoża nie posiada znaczących negatywnych oddziaływań. Niesprecyzowane dokładnie rozwiązania dotyczące wykonania amfiteatru nie pozwalają na szczegółową ocenę oddziaływań.

Funkcja turystyczna 8UW. Modernizacja terenu już przekształconego bez wątpliwości jest pozytywnym aspektem realizacji funkcji. Obowiązek zachowania istniejącego drzewostanu i naturalnego podłoża na minimum 30 % powierzchni działki budowlanej i ograniczenie eksploatacji powierzchni przez zakazy zabudowy gospodarczej wolnostojącej oceniane są jako zasady o korzystnym charakterze.

Sposób zagospodarowania istniejącej funkcji 10.1E, 10.2E (stacje transformatorowe) podlega zasadom ochrony środowiska zgodnymi z przepisami prawa, uwzględniającymi strefę ochronną brzegu morskiego.

Realizacja funkcji komunikacyjnej – parkingu 11KP, a więc modernizacja terenu uwzględniać będzie, korzystny dla utrzymania walorów przyrodniczo-estetycznych, obowiązek zachowania

drzew istniejących na terenie przeznaczonym pod daną funkcję oraz udział powierzchni czynnej na min. 10% powierzchni terenu.

W przypadku utrzymania dotychczasowego użytkowania funkcji 9K zachowanie drzew istniejących na danym terenie jest korzystnym ustaleniem. Rola w przepompowywaniu ścieków do oczyszczalni jest nadrzędną rolą, ocenianą korzystnie.

Funkcja rekreacji i wypoczynku (15PŻ) to teren ogólnodostępnej plaży, której wyposażenie w obiekty sezonowe, rozbieralne, z wykorzystaniem materiałów wysokiej jakości ocenia się jako neutralne i nieuniknione w myśl zasad zrównoważonego rozwoju. Umocnienie zejść na plażę, elementy uniemożliwiające zejście z wydmy w miejscach do tego nieprzewidzianych to składowe służące ochronie przed rozdeptywaniem skarpy wydmy przedniej.

Funkcja skarpy wydmy przedniej (16WP) uwzględnia wspomaganie zachowania specyficznej struktury i funkcji wydmy na terenach zagospodarowanych turystycznie poprzez stworzenie wyznaczonych miejsc zejścia na plażę i ograniczenie zejść z wydmy w miejscach do tego nieprzewidzianych. Nowo powstające drogi, trasy (KDX, KXR) w projektowanym systemie dróg opartym na istniejących szlakach komunikacyjnych, co jest pozytywną cechą, wykazują oddziaływanie negatywne, odnoszące się głównie do etapu ich budowy. Znaczne szerokości traktów, ich oświetlenie wpływać mogą na zmniejszenie powierzchni czynnej i lokalne zmiany warunków siedliskowych, ale wyznaczenie głównych traktów dla ruchu turystycznego w dalszej perspektywie redukuje niekontrolowaną penetrację terenów wydmy i leśnych.

Wykorzystanie już istniejących sieci dróg do stworzenia infrastruktury komunikacyjnej terenów projektu jest elementem korzystnym, biorąc pod uwagę negatywny wpływ nowopowstających dróg jako elementów liniowych przecinających i ograniczających powierzchnie czynne.

Poszczególne funkcje terenu uwzględniają w zasadach inżynierskich korzystny dla środowiska aspekt ochrony wód podziemnych i wód Bałtyku poprzez odprowadzenie ścieków do oczyszczalni oraz ochrony powietrza przez wykorzystanie energii elektrycznej lub gazowej w zaopatrzeniu obiektów w ciepło. Utrzymanie terenów w czystości ma być realizowane przez wyposażenie przestrzeni w ogólnodostępne ustępy i miejsca gromadzenia odpadów i ich sukcesywne usuwanie.

Nieprognozowany jest negatywny wpływ na planowany rezerwat Moczary, którego obszar, znajdujący się w granicach opracowania, został w ustaleniach planu wytypowany do pełnienia funkcji przyrodniczych, ochronnych.

Presja turystyczno-rekreacyjna, realizująca się poprzez plażowanie i spacerowanie, dotyczy głównie terenów plaży, wydmy przybrzeżnych i terenów leśnych. Duża chłonność turystyczna plaży wpływa negatywnie na stan regeneracji wydmy zaplecza plaży. Wykorzystywanie wydmy do

celów plażowania, brak zabezpieczeń przed przedeptywaniem wydmy powoduje zniszczenia roślinności stabilizującej wydmy (w efekcie zmniejszając skalę różnorodności biologicznej środowiska) i uruchamianie podłoża. Znaczne zniszczenia powodowane są przez zaśmiecanie i zanieczyszczanie odchodami ludzkimi obszarów wydmy przedniej. Podobnie wygląda sytuacja z terenami leśnymi, zaśmieconymi i przerzedzonymi przez niewłaściwe zagospodarowanie terenów przeznaczonych pod lokalizację ośrodków wypoczynkowych oraz ograniczanie powierzchni czynnej przez betonowanie podłoża czy nieprzepuszczalne powierzchnie utwardzone, tworzone w celach rozwoju struktury rekreacyjno-sportowej.

Ustalenia planu przyczynią się do skanalizowania ruchu turystycznego, które wpłynie ograniczająco na penetrację terenów nieuwzględnionych dla pełnienia funkcji turystycznych (tereny ochronne). Do uporządkowania przestrzeni, zwłaszcza poprzez wprowadzenie zabudowy o wysokim standardzie, uwzględniającej w swym funkcjonowaniu aspekt wykorzystania ekologicznych źródeł ciepła. Realizacja planu umożliwi stworzenie warunków do wypoczynku o wysokim standardzie, jednocześnie zapewniając zachowanie i dalszą ochronę charakterystycznych dla strefy nadbrzegowej siedlisk przyrodniczych.

14. Podsumowanie.

Przestrzeń nadmorska, w której zlokalizowany jest teren opracowania jest atrakcyjna dla realizacji funkcji turystyczno-wypoczynkowo-rekreacyjnych. Założony w celach rozwojowych gminy wzrost ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej, o przedłużonym okresie eksploatacji, wykorzystujący walory przyrodniczo-krajobrazowe położenia nadmorskiego zasobów środowiskowych będzie spełniany poprzez dokonanie realizacji projektu planu.

Jego realizacja wspomogę rozwój gospodarczy gminy, jednocześnie umożliwiając rozwój przedsiębiorczości, a także uwzględni spełnianie zasad ekologii, ochrony dziedzictwa przyrodniczego i zrównoważonego rozwoju. Nieodzowną cechą projektu jest także spełnianie celu pożytku publicznego oraz zapewnienie ekologicznego bezpieczeństwa współczesnym i przyszłym pokoleniom przez właściwe zagospodarowanie terenów dla wypoczynku i rekreacji.

Zorganizowana przestrzeń publiczna terenów przeznaczonych do pełnienia funkcji turystycznych pozwoli na długotrwałe korzystanie z zaplecza turystycznego i wpłynie ograniczająco na swobodną penetrację terenów wydmy (leśnych i nieleśnych).

Projekt uwzględnia wymóg ochrony priorytetowych siedlisk nadmorskich pozostawiając obszary ich występowania w strefie funkcjonalnej uwzględniającej przede wszystkim ochronę środowiska przyrodniczego. W sytuacji jednoczesnego zaspokojenia potrzeb rekreacji społeczeństwa i ochrony środowiska, kwestie ekologiczno-przyrodnicze nie są pomijane.

Dodatkowo w przypadku znacznej ingerencji w struktury przyrody obowiązkowa jest rekompensacja przyrodnicza.

Wysoka wrażliwość terenów na mechaniczne zniszczenia, m. in. uwidaczniającymi się w zmianach struktury roślinności i siedlisk, została uwzględniona poprzez przeznaczenie tych terenów do pełnienia funkcji ochronnych, ogólnie ujmując przyrodniczych. Biorąc pod uwagę stopień degradacji terenów obecnie eksploatowanych turystycznie, nowe ich zagospodarowanie, proponowane w projekcie planu, będzie posiadać korzystne cechy. Zmiany sposobu użytkowania tych terenów wpłyną pozytywnie na ład przestrzenny i rewaloryzację krajobrazu turystycznego.

Ustalenia dotyczące zasad ochrony środowiska takie jak zachowanie i kształtowanie powierzchni biologicznie czynnej, zachowanie na terenie działki inwestycyjnej istniejącego drzewostanu i podłoża w znaczący sposób zmniejszą stopień negatywnej ingerencji. Również uwzględnione w szczegółowych ustaleniach zasady zagospodarowania terenów inwestowanych niwelują niekorzystną ingerencję i nie pozostają bez pozytywnego znaczenia w dłuższej perspektywie czasu.

Długi horyzont czasowy trwania ustaleń planu i realizowanie celów takich jak: zachowanie różnorodności biologicznej, odporności i integralności systemów przyrodniczych, utrzymania odpowiednich warunków siedliskowych (funkcje ochronne) podnosi wagę celów (ekologiczne, ekonomiczne i społeczne) realizowanych przy strategii planistycznej danego obszaru oraz znaczenie ustaleń projektu.

Projekt planu uwzględnia zasady ochrony środowiska obszaru nadmorskiego stanowione prawnymi aktami. Realizacja planu spowoduje stosunkowo niewielkie zmiany przyrodnicze, wynikające z ingerencji w struktury przyrodnicze, która związana jest z zabudową i utratą powierzchni czynnych, oraz wpłynie korzystnie na zmiany krajobrazowe. Skumulowanie negatywnych dla środowiska skutków nastąpi w fazie inwestycyjnej. Brak znaczących przeciwwskazań w realizacji funkcji turystycznych oraz uwzględnione zasady ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu stanowią podstawę zrównoważonego gospodarowania, realizowanego poprzez ustalenia projektu planu.

Zastosowanie urządzeń kanalizacyjnych w obsłudze inżynierskiej terenów inwestowanych podnosi poziom komfortu turystów, ale przede wszystkim przyczynia się do ochrony wód powierzchniowych zlewni Bałtyku. Pozytywny charakter, z punktu widzenia ochrony powietrza i redukcji efektu cieplarnianego w skali lokalnej, posiada zasada wykorzystania energii elektrycznej i gazu do zaopatrzenia w ciepło.

15. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Celem opracowania jest prognostyczne określenie potencjalnego oddziaływania na środowisko realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Uwzględniając ustalenia projektu planu dotyczące zasad ochrony środowiska, zasad zagospodarowania i pozostałych szczegółowych ustaleń oraz dane przyrodnicze dokonano oceny realizacji planu na środowisko.

Stosując się do wytycznych Ustawy z dn. 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2013 poz. 1235 z późn. zm.) zawarto w prognozie wyszczególnione w spisie treści działy.

Ocena zawiera opis środowiska przyrodniczego danego terenu, uwzględniający jego podstawowe cechy takie jak: rzeźba terenu, budowa geologiczna, gleby, warunki wodne, roślinność, klimat lokalny i potencjalne zagrożenia. Podkreślono także obecność form ochrony przyrody. Dokonano również oceny projektu w przypadku realizacji planu i jej braku. Opisany został stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem. Poruszono aspekt konfliktów przestrzennych istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu i obszarów podlegających ochronie.

Zawarto w opracowaniu opis celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz sposobów, w jakich te cele zostały uwzględnione. Scharakteryzowano możliwe do zaistnienia rodzaje oddziaływań (oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na środowisko oraz, a także na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000. Uwzględniony został opis rozwiązań planu mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko. W opracowaniu stworzono odrębny rozdział z informacjami, których szczegółowość została ustalona z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gdańsku. W treści opracowania uwzględniono także uzgodnienia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Dworze Gdańskim.

16. Wykaz materiałów źródłowych.

1. Gerstmannowa E., (red.) Materiały do monografii przyrodniczej regionu gdańskiego, tom VII, Wydawnictwo Gdańskie, Gdańsk 2001
2. Dobrzyński G. (red.), Ochrona środowiska przyrodniczego., PWN Warszawa 2009
3. Kondracki J., Geografia regionalna Polski, PWN Warszawa 2009.
4. Matuszkiewicz J.M., Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski, wyd. PAN 1993.
5. Paczyński B., Płochniewski Z., 1996, Mapa wód mineralnych i leczniczych Polski w skali 1: 1 000 000; PIG, Warszawa;
6. Pawlaczyk P., Jermaczek A., Poradnik lokalnej ochrony przyrody, Wydawnictwo Lubuskiego Klubu Przyrodników 1995.
7. Program ochrony środowiska dla gminy Stegna na lata 2004 – 2011.
8. Przewoźniak M. (red.), Ochrona przyrody w regionie gdańskim, Bugucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań 1995
9. Rakoczy B., Prawo ochrony przyrody., wyd. C. H. BECK, Warszawa 2009.
10. Richling A., Ostaszewska K., Geografia fizyczna Polski, PWN Warszawa 2009
11. Roszman M., 2009, Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Kąty Rybackie.
12. Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U.1992 Nr 67 poz. 337).
13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. 2008 Nr 198, poz. 1226)
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011, nr 25 poz. 133).
15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 marca 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2012, poz. 358).
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2014, poz. 1713).
17. Rozporządzenie Nr 56/06 Wojewody Pomorskiego z dnia 15 maja 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Mierzeja Wiślana”
18. Simonides E., Ochrona przyrody, WUW 2008.
19. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stegna
20. Studia przyrodniczo-krajobrazowe województwa pomorskiego, seria Pomorskie Studia Regionalne, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, Gdańsk 2006.
21. Uwarunkowania i kierunki rozwoju turystyki w województwie pomorskim, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego
22. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 2100)

23. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 909 z późn. zm.).
24. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. 2013, poz. 1232 z późn. zm.).
25. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 469 z późn. zm.).
26. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 199 z późn. zm.).
27. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1651 z późn. zm.).
28. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla obszaru części obrębu Stegna, Elbląg 2009 r.
29. Konwencja o różnorodności biologicznej, sporządzona w Rio de Janeiro dn. 5 czerwca 1992 r. (Dz. U. 2002 Nr 184, poz. 1532)
30. Konwencja o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego (Dz. U. 2000 Nr 28, poz. 343).
31. Europejska Konwencja Krajobrazowa (Dz. U. 2006 Nr 14, poz. 98).
32. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 1997 Nr 78, poz. 483).
33. Informacje z Zarządu Parku Krajobrazowego „Mierzeja Wiślana”
34. Zarządzenie Nr 1 Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni z dn. 11 maja 2009 r. w sprawie określenia granic pasa ochronnego na terenie Gminy Stegna (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego nr 72/2009, poz. 1459)
35. Zarządzenie porządkowe Nr 3 Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni z dn. 11 maja 2001 w sprawie określenia wymogów zabezpieczenia brzegu morskiego, wydm nadmorskich i lasów ochronnych w nadbrzeżnym pasie technicznym (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego nr 48/2001, poz. 543)